

Sayı: 3
18.03.2020
11:00

Atık Yönetimi Yönetmeliği (AYY) kapsamında tehlikesiz atık beyanları, atık üreticileri tarafından Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Entegre Çevre Bilgi Sistemi altında yer alan Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi (TABS) kullanılarak yıllık olarak gerçekleştirilmektedir. TABS'a yapılan beyanlar doğrultusunda 2018 yılı Tehlikesiz Atık İstatistikleri Bülteni hazırlanmıştır.

TABS'da yer alan tehlikesiz atık verisi, atık üreticilerinin gerçekleştirdikleri beyanlardan oluşmakta olup, beyan yılında atık üreticisinin tesiste oluşan ve geri kazanım/bertaraf amacıyla atık işleme tesisine gönderilen tehlikesiz atık verisini içermektedir.

TABS kullanıcıları, atık üreticileri; faaliyetleri sonucu atık oluşumuna neden olan kişi, kurum, kuruluş ve işletme ve/veya atığın bileşiminde veya yapısında bir değişikliğe neden olacak ön işlem, karıştırma veya diğer işlemleri yapan herhangi bir gerçek ve/veya tüzel kişiler (sanayi tesisleri, hastaneler gibi); olarak kabul edilmektedir.

Beyan formunun ilk bölümünde tesisin faaliyet alanı, kapasitesi ve çalışan sayılarını içeren tesis bilgileri kayıt altına alınmaktadır. Tesisin faaliyet alanını belirlemede Eurostat tarafından oluşturulan NACE Rev.2 altılı ekonomik faaliyet sınıflandırma kodu kullanılmaktadır.

İkinci bölümde AYY ekindeki Atık Listesinde verilen atık kodları ana bileşen olarak kullanılmıştır. Beyanda tesiste üretilen her bir atık kodu için; miktar, ölçü birimi, atığın işlem gördüğü yer (tesis dışı-ihracat ve stok) bilgisi, atık işleme yöntemi (geri

kazanım/bertaraf yöntemi – AYY Ek-2 A ve Ek-2 B) ve Bakanlığımızdan geçici faaliyet belgesi/ çevre izin lisans belgesine sahip atık işleme tesisi bilgisi alınmaktadır.

2018 yılında ülke genelinde 16.326 adet tesis tarafından tehlikesiz atık beyan formu doldurulmuştur.

2018 yılı için Türkiye genelinde Tehlikesiz Atık Miktarı toplamı 15.068.633* ton olarak belirlenmiştir.

** Bu bülten içerisinde yer alan istatistik ve bilgilere atık listesi madenlerin aranması, çıkarılması, işletilmesi, fiziki ve kimyasal işleme tabi tutulması sırasında ortaya çıkan atıklar (01 kodlu) ve belediye atıkları dahil edilmemiştir.*

<https://ced.csb.gov.tr/>

1- Tehlikesiz Atık Miktarı ve Beyan Eden Tesis Sayısı

	Atık Miktarı (Ton)	Tesis Sayısı (adet)
2018 yılı	15.068.633	16.326

Tablo 1. Tehlikesiz Atık Miktarı Ve Beyan Eden Tesis Sayısı

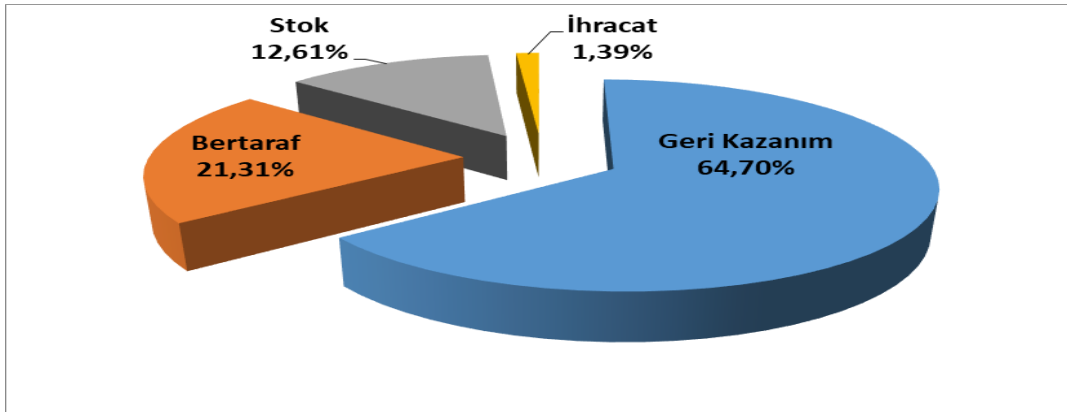
2- Atık İşleme Yöntemine(*) Göre Tehlikesiz Atık Miktarı Türkiye Geneli Dağılımı

2018 yılında geri kazanım amacıyla atık işleme tesislerine gönderilen atık miktarı 9.749.190 ton, bertaraf edilmek üzere atık işleme tesisine gönderilen atık miktarı ise 3.211.222 ton olarak gerçekleşmiştir. Yılsonu itibarıyla tesiste stok olarak tutulan tehlikesiz atık miktarı 1.899.421 ton, ihraç edilen tehlikesiz atık miktarı ise 208.800 ton olarak gerçekleşmiştir.

Yıl	Geri Kazanım	Bertaraf	Stok	İhracat	Toplam (Ton)
2018	9.749.190	3.211.222	1.899.421	208.800	15.068.633

Tablo 2. Atık İşleme Yöntemine Göre Tehlikesiz Atık Miktarı

2018 yılında beyan edilen tehlikesiz atığın %64.70'i geri kazanılmak üzere atık işleme tesislerine gönderilirken %21.31'i bertaraf edilmek üzere düzenli depolama ve yakma tesislerine gönderilmiştir (Şekil 1).

Şekil 1. 2018 Yılı Toplam Tehlikesiz Atık Miktarının Atık İşleme Yöntemine Göre Dağılımı (%)

(*)

Geri kazanım: AYY'de belirlenen geri kazanım yöntemlerinden birine tabi tutulmak üzere tesisten gönderilen atık miktarını,

Bertaraf: AYY'de belirlenen bertaraf yöntemlerinden birine tabi tutulmak üzere tesisten gönderilen atık miktarını,

Stok: Yıl sonu itibarıyla tesiste stok olarak tutulan atık miktarını,

İhracat: İhraç kaydı ile tesisten gönderilen atık miktarını ifade etmektedir.

3- Tesislerin Faaliyet Alanları Doğrultusunda Tehlikesiz Atık Miktarları

TABS'a yapılan beyanlar doğrultusunda en çok tehlikesiz atık oluşturan 10 sektör ve toplam tehlikesiz atık miktarları aşağıdaki tabloda verilmektedir. Sektör bilgisi için NACE Rev.2 altılı ekonomik faaliyet sınıflaması kullanılmıştır. 2018 yılında 81 adet NACE bölüm kodunda faaliyet gösteren tesisler beyan gerçekleştirilmiştir. En yüksek atık oluşumunun 3.185.300 ton ile imalat sektörü/Ana metal sanayii bölümünde yer alan tesislere ait olduğu görülmektedir. En yüksek tehlikesiz atık olduğu beyan edilen 10 faaliyet, toplam tehlikesiz atık miktarının %87'sini oluşturmaktadır.

Sıra No	NACE				Atık Miktar (ton)
	Kısım	Kısım Başlık Tanımı	Bölüm Kodu	Bölüm Kodu Tanımı	
1	C	İmalat	24	Ana metal sanayii	3.185.300
2	D	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	35	Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretimi ve dağıtımı	2.843.435
3	C	İmalat	20	Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	1.500.550
4	C	İmalat	29	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	970.654
5	C	İmalat	17	Kağıt ve kağıt ürünlerin imalatı	875.799
6	C	İmalat	10	Gıda ürünleri imalatı	819.914
7	C	İmalat	23	Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	671.345
8	E	Su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	37	Kanalizasyon	612.719
9	C	İmalat	25	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı	561.275
10	C	İmalat	13	Tekstil ürünlerinin imalatı	432.424

Tablo 3. Tesislerin Faaliyet Alanları Doğrultusunda Tehlikesiz Atık Miktarları (Ton)

Şekil 2. Tesis Faaliyet Alanları Doğrultusunda Tehlikeli Atık Miktarları (%)

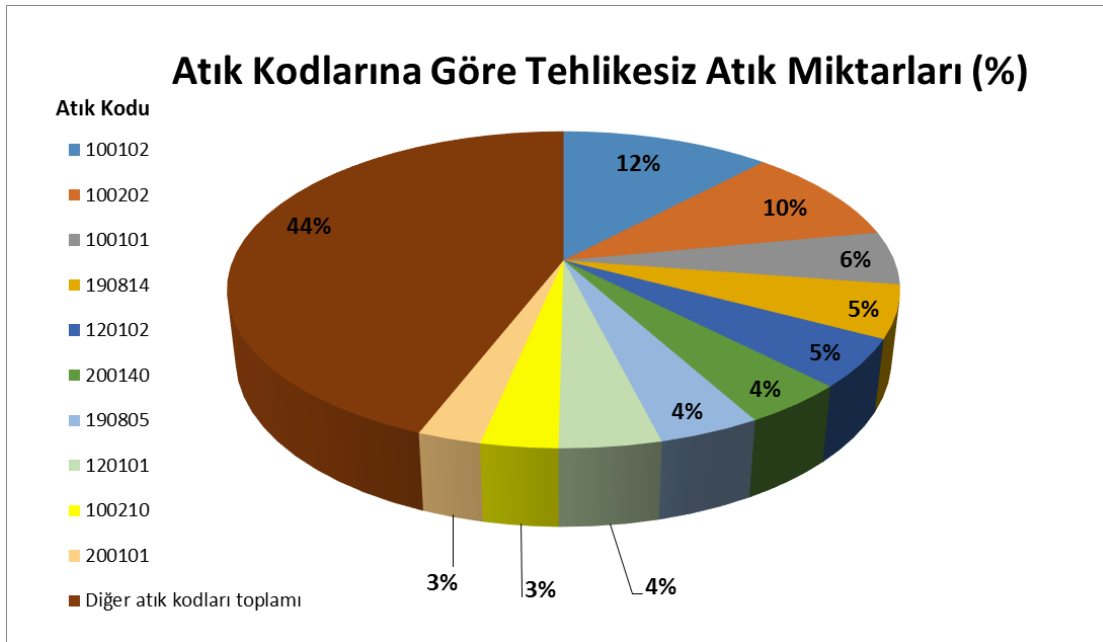

4- Atık Kodlarına Göre Tehlikesiz Atık Miktarlar

2018 yılında en çok beyanı gerçekleştirilen ilk 10 atık kodu ve miktarı aşağıdaki tabloda verilmektedir. 2018 yılında 256 atık kodunda beyan gerçekleştirilmiştir. En yüksek tehlikesiz atık beyanı yapılan 10 atık kodu, toplam beyanın %64'ünün oluşturmaktadır.

Atık Kodu	Atık Kodu Tanımı	Atık Miktarı (ton)
100102	Uçucu kömür külü	1.809.796
100202	İşlenmemiş cüruf	1.505.056
100101	(10 01 04'ün altındaki kazan tozu hariç) dip külü, cüruf ve kazan tozu	820.024
190814	19 08 13 dışındaki endüstriyel atıksuyun diğer yöntemlerle arıtılmasından kaynaklanan çamurlar	804.964
120102	Demir metal toz ve parçacıklar	737.014
200140	Metaller	643.701
190805	Kentsel atıksuyun arıtılmasından kaynaklanan çamurlar	623.613
120101	Demir metal çapakları ve talaşları	619.530
100210	Haddehane tufalı	468.966
200101	Kâğıt ve karton	388.826

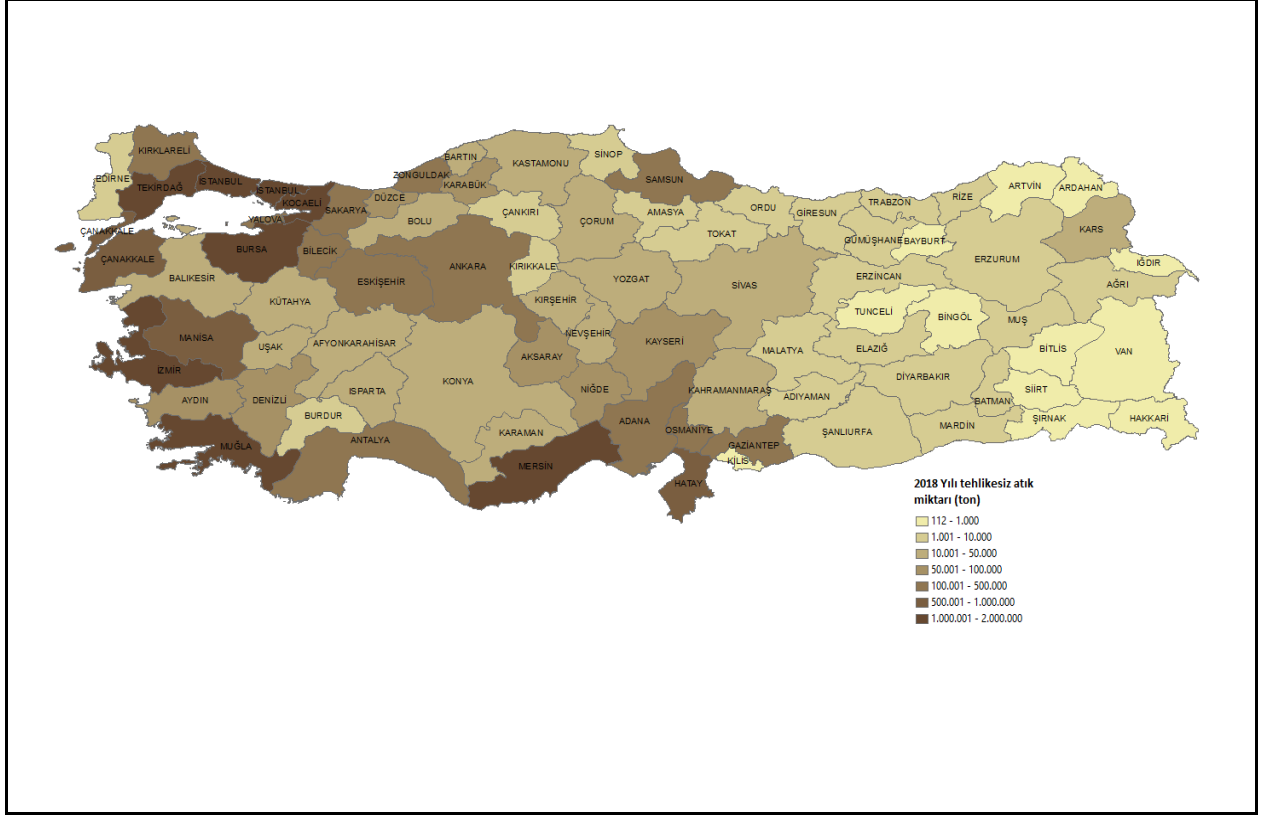
Tablo 4. Atık Kodlarına Göre Tehlikesiz Atık Miktarları (Ton)

Şekil 3. Atık Kodlarına Göre Tehlikesiz Atık Dağılımı (%)

5- İllere Göre Tehlikesiz Atık Miktarı Dağılımı Haritası

Şekil 4. Türkiye Geneli Tehlikesiz Atık Miktar Dağılımını Gösterir Harita.

6- İller İtibariyle 2018 Yılı Tehlikesiz Atık Miktarları

İL	ATIK MİKTARI (Ton)
ADANA	220.391
ADIYAMAN	8.933
AFYONKARAHİSAR	41.976
AĞRI	1.392
AKSARAY	81.778
AMASYA	4.870
ANKARA	436.787
ANTALYA	181.038
ARDAHAN	683
ARTVİN	734
AYDIN	65.140
BALIKESİR	40.057
BARTIN	22.728
BATMAN	1.642
BAYBURT	206
BİLECİK	137.746
BİNGÖL	200
BİTLİS	631
BOLU	38.605
BURDUR	2.803
BURSA	1.213.611
ÇANAKKALE	510.947
ÇANKIRI	9.965
ÇORUM	17.510
DENİZLİ	61.083
DİYARBAKIR	7.231
DÜZCE	59.841
EDİRNE	6.941
ELAZIĞ	5.112
ERZİNCAN	2.552
ERZURUM	3.883
ESKİŞEHİR	336.401
GAZİANTEP	157.710
GİRESUN	1.157
GÜMÜŞHANE	1.789
HAKKARİ	112
HATAY	859.766
IĞDIR	578
ISPARTA	33.021
İSTANBUL	1.271.627

İL	ATIK MİKTARI (Ton)
İZMİR	1.292.143
KAHRAMANMARAŞ	38.391
KARABÜK	91.392
KARAMAN	33.114
KARS	24.848
KASTAMONU	19.556
KAYSERİ	93.599
KIRIKKALE	4.941
KIRKLARELİ	154.953
KİRŞEHİR	41.481
KİLİS	130
KOCAELİ	1.617.284
KONYA	41.736
KÜTAHYA	30.462
MALATYA	6.244
MANİSA	772.654
MARDİN	1.257
MERSİN	1.252.801
MUĞLA	1.162.635
MUŞ	2.297
NEVŞEHİR	26.902
NİĞDE	82.579
ORDU	4.405
OSMANİYE	260.462
RİZE	1.461
SAKARYA	194.505
SAMSUN	104.564
SİİRT	971
SİNOP	1.134
SİVAS	44.457
ŞANLIURFA	2.952
ŞIRNAK	528
TEKİRDAĞ	1.334.087
TOKAT	3.987
TRABZON	7.730
TUNCELİ	207
UŞAK	26.899
VAN	751
YALOVA	126.208
YOZGAT	33.717
ZONGULDAK	279.032

GENEL TOPLAM= 15.068.633 ton

Tablo 5. İller İtibariyle 2018 Yılı Tehlikesiz Atık Miktarları

*Genel toplamda yuvarlamalardan kaynaklanan farklar olabilmektedir.